

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

3. Ira, pigritia, auaritia quantum noceat diuitibus?

urn:nbn:de:hbz:466:1-45699

erunt: *Non emponit ere tanti.* In leones, in elephantos, in spectacula & theatra, quantum argenti expensum est, olim? Mari-
 neus, dum Granata vrbis in Hispania agrum à fertilitate laudat, te-
 statur eum ex arborum folijs, è quibus fit sericum, singulis annis,
 vestigal aureorum millium ferè triginta quinque regibus pende-
 re, præter multas serici libras. Hæc nisi emptores prodigos habe-
 rent, non venderentur. Sed vestibus maior est excusatio. Vidi,
 qui multas pecunias daret ijs, qui sibi ab eo barbam prolixius pē-
 dentem curtari, aut capillos Absolonios tondere paterentur. L.
 Neratius, cum, auctore Gellio, pro delectamento haberet, os ho-
 minis liberi manus suæ palmâ verberare; seruum comitem trahe-
 bat, crumenam plenam assium portitantem. Et quemcumq; de-
 palmauerat, numerari statim, secundum duodecim Tabulas, XXV.
 asses eidem iubebat. Explicari non potest, quantum in minutissi-
 mos lapillôs, dummodo pulchrè luceant, expendatur, tamen si ne-
 que pro sanitate, neque pro re alia seruiant. Nonnè præstat non
 habere pecuniam, quàm habere & perdere in tales vsus? ideo ne
 sudatur, vt habeatur, quod sic expendi possit?

Censibus aquantur concha.

Sunt & alia vicia Charybdes nummorum. Ira quid non
 amisit sauiens in suum damnum? quas non opes & vrbes euerrit
 furor? Pigritia quid non neglexit? *Paululum dormies, paululum
 dormitabis, paululum conferes manus, ut dormias: & veniet tibi, quasi
 viator egestas, & pauperies, quasi vir armatus, vltro obuiam ibit, & in-
 stat militis, immò hostis, te spoliabit,* ait Salomon. Ac rursus:
*Propter frigus piger arare noluit: mendicabit ergo astate, & non dabitur
 illi.* Et quid daretur illi, qui ait: *Fodere non valeo, mendicare erube-
 sco?* Quanta præcia homines per guttur transmittant, quot the-
 sauros venter hauriat, quis computabit? Multi, quidquid tota
 hebdomade lucrati sunt, die Dominica, ad cauponem ferunt; sa-
 turantur vno die, vt fameant & sitiant tota hebdomade. Quam-
 quam aliquos auaritia tyrannis perpetuâ inediâ cruciet. Nam
 iuxta verus proverbium, quod Pollux citat:

Difficilis emporum haud bona emittit obsonia.

Numquam enim audent satis emere, quare neque vquam satis
 possant comedere. Fuit in vicinia hæc nostra, qui, cum mense ac-
 cumberet,

Marin. lib. 20,
 rer. Hispan

Manil. lib. 5,
 Altron.

Manil. lib. 5,
 Altron.

III,
 Prouerb. 6,
 10.

Prou. 20, 4,
 Luc, 16, 7.

Pollux lib. 6,
 de rerum vo-
 cab,

L

cumberet,

cumberet, tres cruciferos extraxit è erumena, eosque sub hydria posuit, pro cereuisia emenda. Sed antè, quàm emeret, aquam exiguis haustibus bibit. Aqua quia sapuit, cereuisiam non emit. Finito prandio, aut cœna, monetam in marsupium reponens dicere solebat: *En meos tres cruciferos retinui, Et tamen satis bibi.* Ita Genium suum defraudauit, immò auaritiâ suam ipse plexit.

Horat. lib. 1.
Sat. 1.

Tantalus à labris sitiens fugientia captat

Flumina. quid rides? mutato nomine de te

Fabula narratur: congestis undique saccis

Indormis inhians, & tamquam parcere sacris

Cogeris, aut pictis tamquam gaudere tabellis.

Nescis quid valeat nummus, quem prabeat usum.

Panis ematur, olus, vini sextarius, adde

Quis humana sibi doleat natura negatis.

Ecclesi. 14. 3.

Sacrum oraculum est: *Viro cupido & tenaci sine ratione est substantia, & homini liuido ad quid aurum? Qui acernat ex animo suo iniuste, alijs congregat, & in bonis illius alius luxuriabitur. Qui sibi nequam est, cui alij bonus erit? & non iucundabitur in bonis suis.* Ethnicum audiamus.

Immunifico scis quid cantari solet: Quod habes, ne habeas.

Et illud: Quod nunc non habes, habeas malum, quandoquidem

Nec tibi bene esse potes pati, nec alteri.

Cùm interea frugalitate contento bene sit, & ita bene, vt fons hospite dignus iudicetur. Quales fuere Philemon, & rustica illa Baucis, qui paupertatem ferendo leuem effecere.

Horat. lib. 1.
ep. 12. ad
Lecium.

Si rectè fruieris, non est, ut copia maior

Ab Ioue donari possit tibi; tolle querelas:

Pauper enim non est, cui rerum supererit usus,

Si ventri bene, si lateri est, pedibusq; tuis, nil

Diuitia poterunt regales addere maius.

Si fortè in medio positorum abstemius, herbia

Vitis & vrtica: sic vines protinus, vt te

Confestim liquidus fortuna riuus in aures,

Vel quia naturam mutare pecunia nescit,

Vel quia cuncta putas vnâ virtute minora.

IV.

At, ne inuidia fortasse hîc nihil negotij gerere videatur, audite, obsecro, inuidam auaritiâ, aut auaram inuidiam. Refert idoneus